

Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası ve Dışişleri Komisyonu raporu (1/530)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-2509

12 . I . 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanuna ek olarak Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca, 20 . XII . 1952 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Ortaelçiliklerin büyükelçiliklere yükseltilmesi hususunda İkinci Cihan Harbinden sonra ortaya çıkan Milletlerarası kuvvetli bir cereyanın günden güne gelişmesi neticesinde diğer ecnebi devletlerin bilhassa dostane münasebetler idame ettiğimiz hükümetler nezdindeki elçiliklerini büyükelçiliğe tahvil etmelerinin Hükümetimizi de argeç aynı şekilde harekete sevkedeceği ve ahiren Irak'la olduğu gibi diğer Yakın Şark memleketlerindeki Elçiliklerimizin peyderpey ve karşılıklı olarak büyükelçiliğe yükseltilmesini zaruri kılacağı görülmektedir.

Ancak bir taraftan bu memleketlerin Milletler camiası içindeki siyasi rollerini ve memleketimizle olan münasebetlerini, diğer taraftan buralarda ihdas edilecek büyükelçiliklerin temsil ve kadro bakımından halen mevcut elçiliklerden pek farklı bir durum arzemiyeceğini nazarı itibare alan Bakanlığımız ihdas edilecek bu büyükelçilikleri tedvire, büyükelçi unvanı ile, birinci sınıf ortaelçileri veya ortaelçileri memur etmeyi derpiş eylemektedir.

Bu suretle tâyin edilecek elçiler kendilerine tevcih edilen büyükelçi unvanını ancak bu vazifelerinin devamı süresince muhafaza edeceklerinden ve bu hal buldukları barem derecesinin yükseltilmesini intaç veya müktesep bir hak teşkil eylemiyeceğinden elçiliklerin büyükelçiliğe yükseltilmesi keyfiyeti Bakanlığın bütçesinde ayrıca bir külfeti mucip olmayacaktır.

Gerçi Hariciye Vekâleti teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanuna ek 4038 sayılı Kanun kadro dâhilindeki bir memurun her hangi bir vazifede istihdamı hususunda Bakanlığımıza tam bir salâhiyet tanımakta ise de bu kanun metnindeki «haiz bulunduğu derece ve unvanı muhafaza eylemek» kaydının unvan tevcihi halinde bunun müktesep bir hak olduğu hakkında ileri sürülebilecek iddiaları durduramayacağı ve bu suretle birtakım iltibaslara yol açacağı göz önünde tutulmuş ve 3312 sayılı Kanuna, metni ilişik kanunun eklenmesi zaruri görülmüştü.

Binaenaleyh beynelmîlel inkişafların bugünkü neticesi olarak hazırlanmış olan işbu kanun Yüksek Meclisin tasdikına arz olundu.

Dışışleri Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Dışışleri Komisyonu

Esas No. 1/530.

Karar No. 16

4. II. 1953

Yüksek Reislige

Komisyonumuza havale edilmiş olan Hari-ciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası Hükümet temsilci-leri huzurunda incelendi.

Gerekçede de belirtildiği veçhile İkinci Dün-ya Harbi sonunda devletlerin ortaelçiliklerini büyükelçiliğe yükseltme yolundaki çalışmala-rı bizi de bilhassa dostane münasebetler idame ettiğimiz devletler nezdindeki elçiliklerimizi büyükelçiliğe tahvil etmeye sevketmiş bulun-maktadır.

Ancak, elçiliklerimizi büyükelçiliğe yük-selteceğimiz devletlerle olan münasebetlerimizi mevcut elçilik kadrolariyle idame ettirmek mümkün olduğundan bu vazifelere tayin edi-lecek ortaelçi veya birinci sınıf ortaelçilere bu-lundukları kadro ve memuriyet derecelerinde bir değişiklik yapılmadan büyükelçilik unva-nı verilebilmesini derpiş eden kanun lâyihası-

nın 1 nci ve 2 nci maddeleri aynen, 3 ncü maddesi de bir kelime düzeltilmesiyle ve oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üze-re Yüksek Reislige sunulur.

Dışışleri Ko.

Reisi	Sözcü	Kâtip
İstanbul	Niğde	Denizli
N. R. Belger	N. Bilge	A. Çobanoğlu
Ankara		Balıkesir
S. M. Arsal		E. Budakoğlu
Bursa		Erzurum
H. Köymen		R. S. Burçak
İmzada bulunamadı		
Hatay		İzmir
A. Melik		S. Giz
		İmzada bulunamadı
İzmir	Manisa	Trabzon
V. Mentiş	A. Karasmanoğlu	H. Saka

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Birinci sınıf ortaelçilerle ortaelçiler büyükelçi unvaniyle büyükelçilikleri veya büyükelçiliğe tekabül eden dış vazifeleri tedvire memur edilebilirler. Bu takdirde kendilerine tevcih edilen büyükelçi unvanı, ayrıca büyükelçiliğe terfi ettirilmedikçe, bu vazifelerinin devamı süresine munhasır olup buldukları barem derecesinin yükseltilmesini intaç veya bir müktesep hak teşkil etmez.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Dışişleri Bakanı yürütür.

Başbakan ve
Dışişleri B. V.
A. Menderes

Devlet Bakanı

Millî Savunma Bakanı
S. Kurtbek

Dışişleri Bakanı

Millî Eğitim Bakanı
T. İleri

Eko. ve Ticaret Bakanı
E. Gürebi

Gümrük ve Tekel Bakanı

Ulaştırma Bakanı
Y. Üresin

İşletmeler Bakanı
ve Güm. ve T. B. V.
S. Yercalı

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı

Adalet Bakanı
O. Ş. Çiçekdağ

İçişleri Bakanı
ve Sa. ve So. Y. B. V.

E. Menderes

Maliye Bakanı

H. Polatkan

Bayındırlık Bakanı

K. Zeytinoglu

Sağlık ve So. Y. Bakanı

Tarım Bakanı

N. Ökmen

Çalışma Bakanı

S. Ağaoğlu

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Hariciye Vekâleti Teşkilâtı hakkındaki 3312 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Dışişleri Vekili yürütür.